

KRÖNIKA - SEPTEMBER

2012-09-14

Av: Hållbar Stad

[Anna-Johanna Klasander](#) är forskarutbildad arkitekt med fokus på stadsutveckling och hur den fysiska miljön påverkar våra liv, på sistone med extra intresse för folkhälsofrågor. Läs Anna-Johannas krönika för Hållbar stad!

Rättvis, grön och tät

Framtidens städer måste vara rättvisa, gröna och täta. Det är vad vi påstår inom Mistra Urban Futures, och på det får vi olika reaktioner. Det rättvisa och det gröna är det ingen som ifrågasätter, men när vi talar om täthet brukar det hetta till. Förtätning är ju en stark trend, kanske den totalt dominerande, och det inte bara i Sverige. Just därför behöver den täta staden lyftas fram och undersökas som fenomen och som idealbild. Men framför allt som livsmiljö.

Det är kontroversiellt med förtätning. Det handlar om att bollplaner och skogsdungar stryker med, eller att redan täta stadsdelar blir av med sina få öppna ytor, med hänvisning till att det är bra att bygga där det är populärt att bo. Man kan med fog fråga sig hur populärt det blir i längden när förtätningen tar bort den finskaliga blandningen av funktioner och efter sig lämnar en kompakt bebyggelse, utan torg och parker och andra öppna ytor som behövs för att ge utrymme för stadslivet i alla dess dimensioner.

Men å andra sidan är det ännu mer kontroversiellt med stadsutglesning. Det är inte hållbart att bygga nya stadsdelar på fullgod odlingsmark. Det är förstås inte helt säkert att jordbruksmarken i våra städers närhet kommer att behövas för matproduktion, men varför chansa? Blotta tanken på att göra ett oåterkalleligt misstag för kommande generationer borde få politikerna att tveka.

Det är inte heller hållbart att kasta ut nya bostads- eller verksamhetsområden hipp som happ i städers utkanter, till platser vars främsta kvaliteter är att riskerna för överklagade detaljplaner är minimala. Att bekvämt planera enligt minsta motståndets lag är helt enkelt dålig stadsplanering. Traditionsbundet modernistisk och biltrafikdriven planering har gjort att dagens svenska städer i stora delar är glesa och söndertrasade.

Städerna behöver alltså förtätas, men själva poängen med Mistra Urban Futures budskap är att det Rättvisa, det Gröna och det Täta är ömsesidigt beroende av varandra för att städer ska bli långsiktigt hållbara. Därför handlar förtätning i våra termer om balans och att en stad ska vara tät på alla de kvaliteter som gör att vi alls lever i städer.

Människor lever och verkar i städer av ett enda skäl och det är behovet av geografisk närhet för olika typer av utbyten. Vi behöver träffas för att ha ekonomiskt utbyte, alltså byta varor och tjänster med varandra; vi har behov av socialt utbyte, det vill säga sällskap och samlevnad; och sist men inte minst för att ha kulturellt utbyte av varandra – vi behöver ta del av andras tankar och idéer, annars stagnerar samhället.

[Läs hela krönikan här](#)